

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอธิษฐานพรรษา วันจะเข้าพรรษานะ ในประเพณีชาวพุทธเรา เห็นไหม นี่ถ้าเข้าพรรษาพระเจ้าจะอธิษฐาน รูดงค์ ๑๓ ข้อ แล้วแต่ว่าใครจะรูดงค์ข้อไหน? รูดงค์นี้เราทำอยู่แล้ว พระรูดงค์หมายถึงว่าฉันอาสนะเดียว คำว่าอาสนะเดียวคือนั่งคนเดียวแล้วลูก นั่งเป็นครั้งที่ ๒ นั่นมือที่ ๒

ฉันอาสนะเดียว ฉันภาชนะเดียว คือทุกอย่างลงในภาชนะเดียว ถือผ้า ๓ ผืน ถือผ้าบังสุกุล ผ้าบังสุกุลหมายถึงว่าไปเก็บเอาตามทางแยก ทางร่วมต่างๆ เก็บเศษผ้า ผ้า ๓ ผืนหมายถึง เย็บแล้วใช้ ๓ ผืน ถ้าใช้ผืนที่ ๔ เหมือนกับจีวรอีกผืนหนึ่ง เพิ่มเป็นผืนที่ถือว่า ๔ ขาดรูดงค์

รูดงค์วัตรคือขัดเกลากิเลส คือกิเลสมันไม่ยอกได้หรือ เด็กนี้จับมันขังไว้ไม่มีใครยอมหรือ แล้วเราจับใจเรามาขัง ใจมันต้องการสะดวกสบายทั้งนั้นแหละ แล้วเราเอารูดงค์ไปขังมัน สิ่งที่เป็นขังมันนี่คือขัดเกลากิเลสไป ขัดเกลากิเลส คนทำดีใช่ไหม? คนทำสิ่งที่ดี กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรม มันหอมทวนลม

ยิ่งทำดีขนาดไหน ว่าจะให้มันมันน้อยมันก็มาเอง สิ่งที่มาเอง สิ่งนี้มันสุดวิสัย ก็คือทำดี ผลที่ตอบแทนถึงมาดีใช่ไหม? สิ่งที่เป็นผลตอบแทนคือวิบากกรรม วิบากกรรมที่ดี วิบากกรรมที่ชั่ว.. วิบากกรรมที่ดี วิบากกรรมชั่ว เราจะไปปิดกั้นมันไม่ได้หรือ แต่พวกเราทำสิ่งที่ดีใช่ไหม?

วันนี้วันสำคัญในศาสนา คือวันอธิษฐานพรรษา ถ้าอธิษฐานพรรษา คุณคนกินเหล้ามาทั้งปีนะ พอเข้าพรรษามันหยุดได้เพราะอะไร? เพราะแรงเหนียวรั้งไง เราอธิษฐาน เราตั้งใจเอง คุณเราสอนเด็กของเรา เห็นไหม อย่าทำอย่างนั้น อย่าทำอย่างนั้นนะ มันก็ว่าพ่อแม่บังคับ มันก็ไม่พอใจ แต่เด็กถ้าเพื่อนมันบอกว่าอันนั้นดี อันนี้ดี มันทำของมันเองนะ

ใจก็เหมือนกัน ถ้าเรามีแรงปรารถนา มีความตั้งใจ เรานี้ออดเหล้าได้ เราทำความดีได้ ใจเราเหนียวรั้งเองได้ ศีลธรรมมันเหนียวรั้งเรา เห็นไหม แต่ถ้าเราไม่มีศีลไม่มีธรรมมาเหนียวรั้งเราเลย เราไปตามกิเลสหมด นี่เรารู้จักกิเลสเป็นอะไรหรือ เรารู้แต่ความสะดวกสบายของเรา

นี่วันนี้พระจักษุบาลอธิษฐานพรธรรมา อธิษฐานไม่นอน พระจักษุบาลอธิษฐานวันนี้แหละ แล้วพอวันออกพรรษา นี่ไม่นอนจนเจ็บไข้ได้ป่วย ไอ้เจ็บไข้ได้ป่วย ธรรมดาแล้วนะพระเราไม่นอนก็เยอะแยะเลย แต่คำว่าเจ็บไข้ได้ป่วยของพระจักษุบาลมันเป็นกรรมเจาะจงของพระจักษุบาลเอง เพราะในอดีตชาติ นี่ไปถามพระพุทธเจ้าว่า “ทำไมถึงเป็นอย่างนี้?”

พระอรหันต์ คำว่าพระอรหันต์ต้องมีอำนาจวิเศษ ต้องมีบารมีนะถึงจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา แล้วเป็นถึงพระอรหันต์ทำไมมาตาบอดอย่างนี้? ทำไมมาเป็นโงะอย่างนี้? ท่านบอกว่ามีอยู่ชาติหนึ่งเคยเป็นหมอตาใจ แล้วไปรักษาเขา รักษาเศรษฐีแต่เขาจี้เหนียว ไปรักษาตาก็บอกว่า

“ถ้ารักษาตาหายจะให้อะไร?”

“ก็จะให้เงินเท่านั้นๆ”

แล้วพอรักษาไปมันหายไง มันจะดีขึ้น เศรษฐีจี้เหนียวกลัวจะเสียตังค์ ก็บอกว่ายังไม่หายเลย พอไม่หายนี่หมอมันรู้ไง หมอก็เลยหยอดตา บอกว่า “อย่างนั้นต้องหยอดอีกหนหนึ่ง” ก็หยอดตาจนตาบอดไปเลย พอตาบอดไปเลย กรรมอันนั้นพระจักษุบาลเคยเป็นหมอมา ชาติหนึ่งเคยเป็นหมอมา เป็นหมอที่เก่งมาก นี่หยอดปั๊บต้องหาย รู้เลยว่าต้องหาย แล้วหยอดไปรู้เลยว่านี่ตาเขาดีขึ้นจะหายแล้ว

ทีนี้จะหาย ไอ้คนไข้มันกลัวเสียตังค์มันบอกยังไม่หาย พอบอกยังไม่หาย หมอรู้หมอก็เลยเอายาหยอดเลย เอายาหยอดตาเสียไปเลย นี่กรรมอันนั้นมาถึงชาติปัจจุบัน พระจักษุบาลก็ทำคุณงามความดีมาก แต่พอถึงสุดท้ายตาเจ็บไปหาหมอ หมอบอกต้องให้หยอดตา ให้นอนหยอด ไม่ยอมหยอดเพราะถือเนตซ์ชิกไม่เอาหลังพิงพื้นไง ก็เลยนอนหยอดไม่ได้ พอนอนหยอดไม่ได้ก็นั่งหยอด พอนั่งหยอดยามันให้ผลไม่เต็มที จนหมอก็บอกว่า

“ขอเรื่องได้ไหม? ขอเรื่องว่าอย่าบอกว่าเราเป็นคนรักษา กลัวจะเสียชื่อหมอ”

พระจักษุบาลบอก “อ้าว.. ไม่บอกหรือ ไม่บอกเลย”

นี่ถึงสุดท้ายแล้วตบอดพร้อมกับกิเลสขาดไป คำว่าตบอดพร้อมกับกิเลสขาดไป นี่บุญก็มี ทุกคนเราจะมีทำความดีและความไม่ดีปนกันมา ไม่มีคนทำดีมาตลอดหรอก แต่สิ่งที่ดี เห็นใหม่ แต่พวกเราสงสัยใจ ทุกคนสงสัยมากกว่าพระอรหันต์ต้องสร้างมาแสนกัป ถ้าสร้างมาแสนกัปแล้วทำไมมันถึงมาเป็นอย่างนี้ล่ะ? สิ่งที่เป็นอย่างนี้เพราะกรรมเก่าเห็นใหม่

ในปัจจุบันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราอธิษฐาน เรบอกถ้าไม่นอนแล้วกลัวจะตบอดนะ อดอาหารแล้วกลัวจะกระเพาะเสียนะ ไม่ใช่ห rokok การอดอาหารนะ การอดนอน มันเป็นการขัดเกลากิเลสใจ ขัดเกล้าให้กิเลสมันเบาบางลง เบาบางลงแต่มันฆ่ากิเลสไม่ได้! คุณจิตตนิสัยของเราเปลี่ยนแปลงได้ แต่ฆ่ากิเลสไม่ได้หรอก เพราะฆ่ากิเลสมันต้องใช้ปัญญา แต่ถ้าปัญญามันไม่มีแรงเลย ปัญญาที่มันไม่ไหวเลย

นี่มีคนที่อ้อมากเลย ของที่เราสับอย่างไรก็ไม่ขาด สับก็ไม่ลง เราจะไปสับมัน แต่ถ้าเราช่วยชิง ช่วยจับ.. ชูดงควัตร กิริยามรรยาท สิ่งต่างๆ มันเป็นการขัดเกล้า มันเป็นการส่งเสริมให้ส่งเสริมให้ปัญญาเราเกิดขึ้นมา ให้มันออกช่องได้ ทีนี้เราไม่เห็นความสำคัญของมัน เห็นใหม่ไม่เห็นมันสำคัญ มันก็ไม่จำเป็น นี่ก็ไม่จำเป็น อยู่สุขอยู่สบายกัน พระทำไมต้องมาเดือดร้อน?

คุณถ้าพูดถึงโดยวิทยาศาสตร์ ถือกคนละถุง ๒ ถุงมาใส่ที่นี้มันจะสะดวกกว่าข้างนอกใช้ไหม? ถ้าใส่ข้างนอกมันก็ไหลไปไหน น้ำไหลลงต่ำ ความเค็มขื่นของเราลงต่ำ ไม่ได้ กติกาของมันขอบเขตของมันไง ขอบเขตของมัน นี่ไม่รับภัตตาหารตามมา สิ่งนี้เรียก “ภัตตาหารตามมา” ภัตตาหารตามมา แล้วถือกชูดงคักกบาตร ให้ตกบาตร

แล้วตกบาตร ประสาเราณะ ประสาเราเพราะมันมีความเชื่อถือ มีความศรัทธา มันถึงได้เป็นอย่างนี้ อยู่ในป่าในเขานะ “ข้าวเปล่าครับ” ข้าวเปล่าก็ข้าวเปล่า ชาวบ้านเขาไม่มีอะไรให้หรอก มีข้าวเปล่ากับผักต้ม ไม่มีอะไรหรอก อยู่ในป่าเรามีแต่ข้าวเปล่ากับข้าวเปล่า ยิ่งชูดงคักด้วยนะไม่ต้องกินอะไรเลย แล้วมันทนไม่ไหวเพราะมันเห็นอย่างนั้น ทีนี้เพียงแต่ว่ามันเป็นศีลธรรม จริยธรรม เพราะเดี๋ยวนี้มันตกผลึก

อย่างนี้ต้องยกผลประโยชน์ให้หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เพราะหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านถือพามา เราเคยชูดงคักไปนะ ถ้าที่ใดหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เคยผ่านไป เราไปใช้ชีวิตจะสะดวกสบายมาก เพราะท่านได้ฝึกอบรมไว้ให้ แต่ถ้าไม่ได้ฝึกอบรมไว้ให้ นะ ใกล้เคียงก็กินต่าง นี่

คนอยู่ใกล้วัดก็ไม่ต้องรู้จักเรื่องของวัดหรอก อยู่กับวัดนะ ไปคิดเอาเองเลยว่าถ้าไปวัดนะ พระที่มีเมตตาณะ พระเขาจะต้อนรับจับคู่เราแบบดีสุดขอดเลย

ไอ้ดีสุดขอดนั่นมันมรรยาทสังคมต่างๆ แต่เราได้ประโยชน์อะไร? ถ้าเราได้ประโยชน์อะไรเราต้องรู้จักเรา นี่ข้อวัตรปฏิบัติคืออะไร? วัดคืออะไร? วัดคือวัดใจ แล้ววัดใจคืออะไร? วัดกับบ้านเหมือนกันไหม? ครูบาอาจารย์ท่านพูดประจำนะ วัดกับบ้านไม่เหมือนกัน ถ้าวัดเหมือนบ้าน ทำไมต้องสร้างวัด?

วัดมันมีกฎกติกาสิ บ้านของเรา มันเป็นสิทธิ เป็นที่รโหฐานของเรา เราจะทำอย่างไรก็ได้ ถ้าไปวัดมันเป็นที่สาธารณะแล้ว เรามีความเกรงใจเขาแล้ว ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้คินะ สิ่งที่มีความเกรงใจเป็นสมบัติผู้ดี สิ่งนี้ถ้ามันกระทำอย่างนี้ ถึงบอกวันนี้วันสำคัญ วันสำคัญนี้วันตั้งสังฆะ ถ้าการตั้งสังฆะนี้ใครก็ทำได้ คุณอย่างเรา เห็นไหม เราจะภาวนากี่วัน? ในพรรษาเราทำอะไรดีขึ้น?

หน้าที่การงานก็เป็นหน้าที่การงาน แต่เราเพิ่มของเราขึ้นมาไง เพิ่มตื่นนอนเร็วกว่านั้น ชั่วโมงหนึ่ง ก่อนเข้านอนจะทำอะไรก่อน เราตั้งกติกาศึกษาขึ้นมา เพราะเราตั้งใจทำ แล้วถ้าเราตั้งใจทำ สิ่งนี้มันจะพัฒนาขึ้นมาให้เป็นคนดีได้ ถ้าเราไม่มีการตั้งใจทำ ไม่มีการเริ่มต้นเลย ปีใหม่ๆ ปีใหม่ ปีเก่ามีไว้ทำไม? ก็ตรงนี้แหละ ปีใหม่ก็เริ่มต้นตั้งชีวิตใหม่ ทำตัวใหม่ ทุกอย่างทำใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ในพรรษา ถ้าในพรรษามันสำคัญกว่านะ ในพรรษาคำคัญกว่าเพราะอะไร? เพราะในพรรษามันเป็นการเร่งเร้าของเรา มันเป็นการเอาชนะตนเองไง ถ้าเอาชนะตนเองได้ นี่ศาสนาเจริญเจริญที่นี้ เจริญที่ว่าทุกคนเป็นคนดีขึ้นมาหมด ทุกคนมีคุณภาพขึ้นมาหมด ทุกคนมีความสุขในหัวใจหมด ศาสนาถึงเจริญไง

แต่เนี่ยไม่คิดอย่างนั้น คิดแบบไสยศาสตร์ไง คิดแบบรับรางวัลไง รับโล่ รับเหรียญ ความดีต้องเป็นอย่างนั้น ทุกคนต้องให้เรา ไอ้ตัวข้างในมันจะทุกข์ขนาดไหน มันจะเศร้าหมองขนาดไหนก็ไม่สำคัญ ขอให้ได้สิ่งที่ตามความปรารถนา อันนั้นมันเป็นเรื่องของโลก เป็นอามิส แต่ถ้ามันเป็นความจริงมันเกิดจากเรา เกิดจากพุทธะ เกิดจากหัวใจ เกิดจากความรู้สึก ความรู้สึกอันนี้มันจะดีขึ้นมา ถ้าดีขึ้นมาแล้วอะไรจะมีความจำเป็น? ถ้าไม่มีความจำเป็น แล้วที่ทำนี้ทำเพราะอะไร? ทำอยู่นี้ก็ทำเพื่อมันไง ทำสิ่งให้เกิดขึ้นมากับเรานะ

นี่วันนี้น้ำเข้าพรรษา เริ่มต้นจะเข้าพรรษาแล้ว จนกว่าจะออกพรรษา ๓ เดือน นี่วันคืน ล่วงไปๆ เราจะทำอะไรอยู่ นี่ถ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราบังคับตัวเองให้ได้ ถ้าทำตัวเองได้ ประเสริฐที่สุด ขณะคนหมั่นแสนสร้างเวรสร้างกรรม ขณะใครก็สร้างเวรสร้างกรรม ถ้าขณะ ตนเองประเสริฐที่สุด ถ้าประเสริฐที่สุดสร้างที่นี้ ทำที่นี้ แล้วเป็นประโยชน์กับเราที่นี้ละ

ตั้งใจ วันนี้พระจะอธิษฐานพรรษาตอนหัวค่ำ ถ้าตอนหัวค่ำพระก็รูดควัตรมีโดยพื้นฐาน มีโดยพื้นฐานเพราะครูบาอาจารย์ท่านบังคับให้ทำ เพราะว่าสิ่งนี้มีคุณประโยชน์ เหมือนยา เหมือนสิ่งที่เป็นประโยชน์ แต่ยังไม่ถึงเวลาเราจะไม่เห็นประโยชน์ของมัน แต่ถ้าถึงเวลาบิ๊บเรา จะเห็นประโยชน์ของมัน นี่ก็เหมือนกัน จิตถ้ามันเตรียมพร้อมของมัน มันได้ฝึกฝนของมัน เวลา ถึงที่สุดแล้วมันจะเห็นประโยชน์ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถึงว่าให้ทำ ถ้าไม่ทำแล้วมันจะอยู่ในพระไตรปิฎก รูดควัตรนะ รูดงค์ ๑๓ มันเป็นศีลในศีล ศีล ๒๒๗ ศีล ๒๑,๐๐๐ ข้อ แล้วรูดงค์ ๑๓ ใครถือก็ได้ ไม่ถือก็ได้ ศีลที่ไม่ปรับ อาบัติ แต่เป็นศีลในศีล ศีลในศีลที่ว่ามักน้อยสันโดษ นี่สิ่งที่มีก่น้อย ได้มาแล้วยังสันโดษอีกนะ สันโดษให้เข้าไปถึงหัวใจของมัน สิ่งนี้ต่างหากมันถึงทวนกระแสได้

เราจะเปิดช่องทางให้ความรู้สึก ให้ปัญญามันทวนกระแสเข้าไปในหัวใจของเรา ให้ไป ชำระกิเลสในหัวใจของเรา ทำลายหัวใจของเราให้ได้ ทำลายสิ่งที่มีมันเป็นการคิดขวาง กีดขวาง ในหัวใจ เห็นใหม่ ในบ้านของเรา ถ้าเราทำความสะอาด ในบ้านของเราสะอาดบริสุทธิ์ ในบ้าน ของเราอากาศถ่ายเท ในบ้านของเรามีแต่ความสุข เราก็อยากจะอยู่ในบ้านของเรา

จิตก็เหมือนกัน มันมีวิชาที่มีมันขัดแย้งอยู่ในหัวใจ ถ้าปัญญาอย่างนี้เข้าไปทำลายมัน แล้วก่อนจะทำลายมันเราจะรู้ได้อย่างไรว่าบ้านเราอยู่ที่ไหน? การจะเข้าบ้านเราทำอย่างไร? นี่ไง เริ่มต้นจากศีล สมาธิ ปัญญา.. ศีลเป็นความปกติ หาตัวบ้านให้ได้ สมาธิจะเข้าไปทำความสะอาด ในบ้านของมัน ปัญญาชำระล้างไง ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา ไม่ใช่เกิดในตำรา ไม่ใช่เกิดที่ไหน เกิดในการฝึกฝน เกิดในการปฏิบัติ เกิดในหัวใจของเรา แล้วมันจะเป็นสมบัติส่วนตัวที่เป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาของเรา ปัญญา ศึกษา เราไปศึกษาเป็นสถิติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นของครูบาอาจารย์ แต่! แต่เราฟังธรรมเพื่อตั้งประเด็น มันสะท้อนใจเรา แล้วมันทำให้เราจนสนทนแท้ ทำให้เราได้คิด

การรู้จักมีสติ การรู้จักตัวตน การรู้จักเรา ถามชีวิต ถามเรา ถามความเป็นไป สิ่งนี้มันจะย้อนกลับมา ถ้าไม่ถามเรา มันจะออกไปข้างนอก เรื่องคนอื่น เรื่องเขาว่า เรื่องของคนอื่น คนนี้ไม่ใช่เรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเราจะเป็นประโยชน์กับเรา

ย้อนกลับมาที่นี้ นี่ที่ว่าศีลในศีล ทำที่นี้ขึ้นมา เห็นไหม วันสำคัญในการเข้าพรรษา แล้วออกพรรษาแล้วถ้ามีประโยชน์ นี่ออกพรรษา ถึงวันออกพรรษา อยู่ถึง ๓ เดือนแล้วออกพรรษา วันมหาปวารณา ในการอยู่กัน ๓ เดือน คนอยู่ด้วยกันโดยใกล้ชิดกัน มันก็กระทบกระทั่งกันบ้าง เป็นธรรมดา ให้ภัยต่อกัน เห็นไหม

นี่วันมหาปวารณาคือให้สงฆ์เป็นผู้ที่ติเตียนได้ เป็นผู้บอกกล่าวได้ มีคนทั้งเราตั้งใจด้วย ทั้งมีคนบอกกล่าวด้วย เราจะเจริญ ชีวิตเราจะเจริญแต่ฝ่ายเดียว เพราะเราทำแต่คุณงามความดี คุณงามความดีที่เป็นนามธรรม คุณงามความดีที่เกิดจากความพอใจ เกิดจากเจตนาของเรา ไม่ใช่คุณงามความดีที่บังคับ สิ่งที่ยังบังคับจากคนอื่นบังคับเข้ามา

แต่นี้เกิดจากเจตนา เกิดจากความตั้งใจ แล้วเราก้บังคับ บังคับคือข้อวัตรปฏิบัติ บังคับกิเลสไม่ให้มันมีช่องทางออก จะเป็นประโยชน์กับเรานะ จะเห็นประโยชน์ เห็นสิ่งเล็กสิ่งน้อย นี่เก็บหอมรอมริบเราจะมั่นคงขึ้นมา ถ้าเราไม่เห็นสิ่งใดเป็นประโยชน์เลย เราก้ไร้ประโยชน์ไปด้วย ถ้าสิ่งอื่นมีประโยชน์ เพราะประโยชน์จากเรา เราตั้งใจเป็นคนดี คนดีมองแต่สังคมสิ่งที่ดีๆ คิดในแง่บวก คนชั่วคิดแต่เอาโรคเอาเปรียบ คิดแต่แง่ลบ ถ้าแง่ลบนี้กว่าได้ประโยชน์มา แต่ความจริงคือความทุกข์ เพราะมันเผาผลาญใจ โดยจะรู้หรือไม่รู้มันจะเผาผลาญใจ

ถ้าคิดในแง่บวก เห็นไหม เราทำที่ไหนก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ แล้วใครๆ ก็ยอมรับรู้กับเรา มันทำที่แจ้งก็ได้ แต่เราก้ไม่ทำเพราะมันอ่อนนุ่มถ่อมตน เพราะอะไร? ทำดีเด่นเกินไปมันก็มีผลกระทบ คนที่ประพฤติปฏิบัติเขาต้องการความสงบ เขาไม่ต้องการสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ต้องการเอาชนะเราอย่างเดียว ไม่ต้องการผลกระทบ ทำดีแล้วเด่นเป็นผลกระทบขึ้นมา

แต่ถ้าเป็นวิบากกรรม ผลของกรรม การทำดี ผลของความดี อันนั้นมันสุคติวิสัย บางอย่างมันสุคติวิสัยนะ สุคติวิสัยที่เราจะไปแก้ไข มันเป็นไปตามกรรม สิ่งดีก็คือดี สิ่งชั่วก็คือชั่ว แต่ถ้าเรารักษาของเราได้ อันนั้นเป็นเงาไม่ใช่ตัวใจ ตัวใจมีความสุขแล้วสิ่งนี้เป็นผลประโยชน์กับเรา เราเข้าใจของเรา เราเห็นของเรา แล้วเราจะไม่สงสัยสิ่งใดๆ เลย เอวัง